

РОЗДІЛ II

ПЕРЕКЛАДЕННЯ З НАРОДНОГО БАГАТОГОЛОССЯ

1. Перекладення пісень народного поліфонічного багатоголосся

Оскільки існують різні типи і види народного багатоголосного співу – дво-, -три-, -чотириголосі, які звучать у виконанні жіночих, чоловічих, мішаних хорів, завжди виникає проблема перекладу з одного виду на інший.

Щоб зберегти при перекладанні традиції народного гуртового співу, треба знати специфіку його звучання. Всяке невміле втручання (гармонізація за класичним зразком) неодмінно приведе до фальші. В народному голосоведенні нема нічого штучного, удаваного. Тут діє принцип ладотонального відчуття. Проаналізуємо свої спостереження традиційного гуртового співу під час весіль, іменин, інших народних обрядів, почуємо, як просто і лаконічно звучить ця багатоголосна музика, успадкована сталими віковими традиціями.

При вивченні походження народного багатоголосся та джерел його розвитку важливо мати на увазі, що саме народне багатоголосся не є чимось однорідним щодо своєї структури – навпаки, воно відзначається різноманітністю форм: гетерофонічна спадковість виявлена в календарних та обрядових піснях; підголосковість, поліфонічність характерна багатьом пісням помірних та повільних темпів, гармонічні пісні є наслідком тісного взаємозв'язку з церковно-кантовим співом; існують пісні так званого проміжного складу – суміш поліфонічних пісень з гармонічною основою.

Народне багатоголосся – досконалий багатоголосий народний витвір, тому при його перекладанні слід дотримуватись таких загальних правил:

1. Не можна змінювати мелодію;
2. Не слід добавляти додаткові звуки, яких немає в оригіналі;
3. Гетерофонічне, поліфонічне багатоголосся за класичним зразком не перекладається;
4. Принципи чотириголосого акордового викладу застосовуються в піснях гармонічної структури і то - в межах української народної гармонії.